Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 10. júna 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo – Azylová politika – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 40 ods. 2 – Následná žiadosť – Nové skutočnosti alebo zistenia – Pojem – Dokumenty, ktorých pravosť nemožno preukázať alebo ktorých zdroj nemožno objektívne overiť – Smernica 2011/95/EÚ – Článok 4 ods. 1 a 2 – Posudzovanie dôkazov – Povinnosť spolupráce dotknutého členského štátu“

Vo veci C-921/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Rechtbank Den Haag zittingsplaats's-Hertogenbosch (súd v Haagu, zasadajúci v 's-Hertogenboschi, Holandsko) zo 16. decembra 2019 a doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s konaním:

LH

proti

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory A. Prechal, sudcovia N. Wahl, F. Biltgen, L. S. Rossi (spravodajkyňa) a J. Passer,

generálny advokát: G. Hogan,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– LH, v zastúpení: I. M. van Kuilenburg, advocaat,

– holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a M. H. S. Gijzen, splnomocnené zástupkyne,

– Európska komisia, v zastúpení: G. Wils, J. Tomkin a M. Condou-Durande, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. februára 2021,

* Jazyk konania: holandčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 40 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60) v spojení s článkom 4 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9), ako aj článkov 47 a 52 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi LH a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť, Holandsko) (ďalej len „štátny tajomník“) v súvislosti s tým, že tento štátny tajomník zamietol následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú LH.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2011/95

3 Článok 4 smernice 2011/95, nazvaný „Posudzovanie skutočností a okolností“, stanovuje:

„1. Členské štáty môžu považovať za povinnosť žiadateľa predložiť čo najskôr všetky náležitosti potrebné na zdôvodnenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V spolupráci so žiadateľom je povinnosťou členského štátu posúdiť príslušné náležitosti žiadosti.

2. Náležitosti uvedené v odseku 1 pozostávajú z vyhlásení žiadateľa a celej dokumentácie, ktorá je k dispozícii žiadateľovi, ktoré sa týkajú veku žiadateľa a základných informácií vrátane tých, ktoré sa týkajú príslušných príbuzných, totožnosti, štátnej príslušnosti (štátnych príslušností), krajiny (krajín) a miesta (miest) predchádzajúceho pobytu, predchádzajúcich žiadostí o azyl, cestovných trás, cestovných dokladov a dôvodov pre požadovanie medzinárodnej ochrany.

3. Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe a zahŕňa zohľadnenie:

…

b) príslušných vyhlásení a dokumentácie predloženej žiadateľom vrátane informácií o tom, či žiadateľ bol alebo môže byť predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia;

…

5. V prípade, že členské štáty uplatňujú zásadu, podľa ktorej je povinnosťou žiadateľa zdôvodniť žiadosť o medzinárodnú ochranu, a v prípade, že aspekty vyhlásení žiadateľa nie sú podložené listinným alebo iným dôkazom, tieto aspekty si nevyžadujú potvrdenie, ak sú splnené tieto podmienky:

a) žiadateľ skutočne vynaložil snahu zdôvodniť svoju žiadosť;

b) boli predložené príslušné náležitosti, ktoré sú k dispozícii žiadateľovi, a bolo poskytnuté uspokojivé vysvetlenie týkajúce sa akéhokoľvek nedostatku iných príslušných náležitostí;

c) vyhlásenia žiadateľa sú uznané za logické a prijateľné a nie sú v rozpore s dostupnými osobitnými a všeobecnými informáciami týkajúcimi sa prípadu žiadateľa;

d) žiadateľ požiadal o medzinárodnú ochranu v najskoršom možnom čase alebo žiadateľ preukázal primeraný dôvod, prečo tak neurobil, a

e) bola preukázaná všeobecná dôveryhodnosť žiadateľa.“

4 Článok 14 ods. 3 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie utečenca štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ak po tom, ako im bolo priznané postavenie utečenca, dotknutý členský štát preukázal, že:

…

b) skresľovanie alebo neuvedenie skutočností vrátane použitia falošných dokladov z ich strany bolo rozhodujúce pre priznanie postavenia utečenca.“

Smernica 2013/32

5 Odôvodnenia 3, 18, 25 a 36 smernice 2013/32 znejú:

„(3) Európska rada na svojom osobitnom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 súhlasila s prácou vedúcou k vytvoreniu spoločného európskeho azylového systému založenom na plnom a všestrannom uplatňovaní Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], ktorý bol zmenený Newyorským protokolom z 31. januára 1967 (ďalej len ‚Ženevský dohovor‘), potvrdzujúc tak zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia a zabezpečujúc, že nikto nebude vrátený tam, kde bol vystavený prenasledovaniu.

…

(18) Je v záujme členských štátov aj žiadateľov o medzinárodnú ochranu, aby sa o žiadosti o medzinárodnú ochranu rozhodlo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia.

…

(25) V záujme správneho uznania tých osôb, ktoré potrebujú ochranu ako utečenci v zmysle článku 1 Ženevského dohovoru alebo ako osoby oprávnené na doplnkovú ochranu, by mal mať každý žiadateľ účinný prístup ku konaniu, možnosti spolupráce a riadnej komunikácii s príslušnými orgánmi, aby mohol predložiť relevantné dôkazy týkajúce sa jeho prípadu, a dostatočným procesným zárukám vo všetkých štádiách konania. …

…

(36) V prípade, že žiadateľ podá následnú žiadosť bez predloženia nového dôkazu alebo argumentu, bolo by neprimerané žiadať od členských štátov, aby vykonali nové konanie o posúdení žiadosti v plnom rozsahu. V takýchto prípadoch by mali mať členské štáty možnosť odmietnuť žiadosť ako neprípustnú v súlade so zásadou *res iudicata*.“

6 Článok 2 tejto smernice znie takto:

„Na účely tejto smernice:

…

b) ‚žiadosť o medzinárodnú ochranu‘ alebo ‚žiadosť‘ znamená žiadosť o ochranu od členského štátu podanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, o ktorých je možné predpokladať, že žiadajú o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou, a ktorí výslovne nežiadajú o iný druh ochrany mimo rozsahu pôsobnosti smernice [2011/95], o ktorú je možné požiadať samostatne;

…

q) ‚následná žiadosť‘ znamená ďalšiu žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, a to vrátane prípadov, keď žiadateľ svoju žiadosť výslovne vzal späť a prípadov, keď rozhodujúci orgán po konkludentnom späťvzatí žiadosti túto žiadosť zamietol v súlade s článkom 28 ods. 1“

7 Kapitola II uvedenej smernice, nazvaná „Základné zásady a záruky“, obsahuje články 6 až 30. článok 10 ods. 3 smernice 2013/32 uvádza:

„Členské štáty zabezpečia, aby rozhodujúci orgán prijal rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po primeranom posúdení. Na tento účel členské štáty zabezpečia:

a) aby sa žiadosti posudzovali a rozhodnutia prijímali individuálne, objektívne a nestranne;

…“

8 Článok 31 tejto istej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty spracujú žiadosti o medzinárodnú ochranu v konaní o posúdení žiadosti podľa základných zásad a záruk kapitoly II.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa konanie o posúdení žiadosti skončilo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté primerané a úplné posúdenie.

…

8. Členské štáty môžu stanoviť, že sa konanie o posúdení žiadosti v súlade so základnými zásadami a zárukami kapitoly II skráti a/alebo uskutoční na hraniciach alebo v tranzitných priestoroch v súlade s článkom 43, ak:

…

e) žiadateľ poskytol zjavne nekonzistentné a protirečivé, jasne nepravdivé alebo očividne nepravdepodobné vyhlásenia, ktoré protirečia dostatočne overeným informáciám z krajiny pôvodu, čím sa jeho tvrdenie stáva zreteľne nedôveryhodným v súvislosti s tým, či spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa [smernice 2011/95]…

…“

9 Článok 33 ods. 2 smernice 2013/32 stanovuje:

„Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak:

…

d) žiadosť predstavuje následnú žiadosť, pričom sa neobjavili ani neboli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia súvisiace s posúdením, či žiadateľ spĺňa požiadavku na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu v zmysle [smernice 2011/95]…

…“

10 Článok 40 tejto smernice, nazvaný „Následná žiadosť“, stanovuje:

„1. Ak osoba, ktorá požiadala v členskom štáte o medzinárodnú ochranu, urobí ďalšie vyhlásenia alebo podá následnú žiadosť v tom istom členskom štáte, tento členský štát posúdi tieto ďalšie vyhlásenia alebo údaje [vyhlásenia alebo skutočnosti – *neoficiálny preklad*] následnej žiadosti v rámci posúdenia predchádzajúcej žiadosti alebo v rámci preskúmania rozhodnutia, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok, pokiaľ môžu príslušné orgány v tomto rámci vziať do úvahy a zvážiť všetky údaje [skutočnosti – *neoficiálny preklad*], o ktoré sa opierali tieto ďalšie vyhlásenia alebo následná žiadosť.

2. Na účely prijatia rozhodnutia o prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 33 ods. 2) písm. d) následná žiadosť o medzinárodnú ochranu najprv podlieha predbežnému posúdeniu, či sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95].

3. Ak sa v predbežnom posúdení uvedenom v odseku 2 konštatuje, že sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95], žiadosť sa bude ďalej posudzovať podľa kapitoly II. Členské štáty môžu stanoviť aj iné dôvody na to, aby sa následná žiadosť ďalej posudzovala.

…

5. Ak sa následná žiadosť ďalej neposudzuje podľa tohto článku, považuje sa za neprípustnú v súlade s článkom 33 ods. 2 písm. d).

…“

11 Článok 42 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia, ktorých žiadosť podlieha predbežnému posúdeniu podľa článku 40, požívali záruky stanovené v článku 12 ods. 1.

2. Členské štáty môžu vo svojom vnútroštátnom práve stanoviť pravidlá o predbežnom posúdení podľa článku 40. Tieto pravidlá môžu okrem iného:

a) zaviazať dotknutého žiadateľa, aby uviedol skutočnosti a doložil dôkazy, ktoré odôvodňujú nové konanie;

b) povoliť vykonanie predbežného posúdenia výlučne na základe písomného podania bez osobného pohovoru s výnimkou prípadov uvedených v článku 40 ods. 6.

Tieto pravidlá neznemožnia prístup žiadateľov k novému konaniu, ani nebudú mať za následok praktické zrušenie ani vážne obmedzenie tohto prístupu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby bol žiadateľ vhodným spôsobom informovaný o výsledku predbežného posúdenia a v prípade, že sa jeho žiadosť nebude ďalej posudzovať, o dôvodoch a možnostiach podania opravného prostriedku alebo preskúmania tohto rozhodnutia.“

Holandské právo

12 § 30a Vreemdelingenwet 2000 (zákon o cudzincoch z roku 2000) z 23. novembra 2000 (Stb. 2000, č. 495) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej v odseku 1 stanovuje:

„Žiadosť o udelenie povolenia na dočasný pobyt na základe azylu podľa § 28 možno vyhlásiť za neprípustnú v zmysle článku 33 smernice [2013/32], ak:

…

d) cudzinec podal následnú žiadosť o azyl, ktorú neodôvodnil žiadnymi novými skutočnosťami alebo zisteniami, a ani v súvislosti s ňou nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré by mohli mať význam pri posudzovaní žiadosti,

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 LH, afganský štátny príslušník, pracoval približne tri a pol roka ako šofér riaditeľa afganského správneho úradu. Počas jesene 2015 bolo vozidlo, ktoré riadil LH, viackrát prepadnuté, pričom tomuto riaditeľovi a samotnému LH sa vždy podarilo uniknúť. LH bol podľa svojich vyhlásení následne viackrát kontaktovaný Talibanom, pričom sa mu vyhrážali usmrtením, ak im uvedeného riaditeľa nevydá. LH preto opustil Afganistan.

14 LH podal 8. decembra 2015 žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Štátny tajomník považoval vyhlásenia LH o jeho pôsobení ako šofér, ako aj o prepadnutiach zo strany Talibanu, ktorým čelil, za dôveryhodné, dospel však k záveru, že vyhlásenia LH týkajúce sa individuálnych hrozieb, ktorým bol vystavený zo strany Talibanu, nie sú dôveryhodné.

15 Rozhodnutím z 8. júna 2017 preto štátny tajomník žiadosť LH zamietol. Keďže opravný prostriedok v poslednom stupni podaný zo strany LH bol rozhodnutím Raad van State (Štátna rada, Holandsko) z 23. marca 2018 zamietnutý, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

16 LH podal 26. septembra 2018 následnú žiadosť, v rámci ktorej sa pokúsil preukázať vyhlásenia týkajúce sa individuálnych hrozieb, ktorým bol vystavený. Na tento účel predložil nové dokumenty, vrátane originálnych dokumentov, ktorých kópie predložil v rámci predchádzajúceho konania, a to vyhlásenie hasičského zboru na podporu jeho vyhlásenia, že jeho dom v Afganistane bol vypálený, spolu s odtlačkami prstov svedkov, výpoveď svojho zamestnávateľa, ako aj kópiu svojej pracovnej zmluvy.

17 Keďže štátny tajomník okrem iného konštatoval, že pravosť týchto originálnych dokumentov nie je možné preukázať na základe preskúmania dokumentov, rozhodnutím z 30. augusta 2019 vyhlásil následnú žiadosť LH za neprípustnú z dôvodu, že nemožnosť preukázať pravosť týchto dokumentov sama osebe postačuje na to, aby sa tieto dokumenty nemohli považovať za nové skutočnosti alebo zistenia.

18 LH podal 4. septembra 2019 proti tomuto rozhodnutiu žalobu na vnútroštátny súd, Rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch (súd v Haagu, zasadajúci v 's-Hertogenboschi, Holandsko), pričom vykonateľnosť tohto rozhodnutia bola odložená predbežným opatrením.

19 LH v tejto žalobe poskytol vysvetlenia k podmienkam, za akých mu boli doručené predmetné pôvodné dokumenty, ako aj k dôvodom, pre ktoré ich nemohol predložiť skôr v rámci konania týkajúceho sa prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu. Nemohol však preukázať pravosť týchto dokumentov, keďže podľa svojich vyjadrení nemal k dispozícii prostriedky potrebné na vykonanie znaleckého posudku na tento účel. Uvedené dokumenty však podľa neho zo značnej časti pochádzali od afganských orgánov, a to od afganskej požiarnej služby a afganskej správy, pre ktorú LH pracoval. Podľa LH nie je dôvodné preniesť dôkazné bremeno týkajúce sa pravosti takýchto dokumentov výlučne na žiadateľa o medzinárodnú ochranu, zatiaľ čo štátny tajomník má na tento účel lepšiu spôsobilosť a možnosti vykonať potrebné vyšetrovania tým, že nadviaže kontakt s týmito afganskými orgánmi.

20 Vnútroštátny súd spresňuje, že posúdenie, ktoré vykonal štátny tajomník, vôbec neumožňuje dospieť k záveru, že dokumenty predložené LH na podporu jeho následnej žiadosti o medzinárodnú ochranu nie sú pravé, nepochádzajú od príslušného orgánu, sú sfalšované alebo nie sú presné z hľadiska obsahu. Štátny tajomník teda podľa neho nemal konkrétne pochybnosti o ich pravosti, len dospel k záveru, že o ich pravosti nie je možné rozhodnúť. Okrem toho podľa neho štátny tajomník odmietol poskytnúť LH osobné stretnutie predtým, ako rozhodol o neprípustnosti jeho následnej žiadosti.

21 Tento súd spresňuje, že podľa vnútroštátnej judikatúry ak nebola preukázaná pravosť dokumentov, ktorými chce žiadateľ o medzinárodnú ochranu preukázať existenciu novej skutočnosti alebo zistenia, žiadna takáto nová skutočnosť alebo zistenie neexistujú. Podľa tejto judikatúry tomuto žiadateľovi prislúcha preukázať pravosť dokumentov, ktorými odôvodňuje svoju následnú žiadosť, čo však nebráni štátnemu tajomníkovi pomôcť žiadateľovi na tento účel tým, že sám preskúma túto pravosť. To však nič nemení na samotnej zodpovednosti žiadateľa.

22 Za týchto podmienok sa vnútroštátny súd domnieva, že na účely preskúmania, či je holandská právna úprava a judikatúra v súlade s právom Únie, je potrebné vyložiť pojem „nové skutočnosti a zistenia“ v zmysle článku 40 ods. 2 smernice 2013/32.

23 Pojem „skutočnosť“, aj keď sa vyskytuje vo viacerých ustanoveniach tejto smernice, pritom podľa neho táto smernica nedefinuje. Na účely výkladu tohto pojmu je podľa jeho názoru potrebné odkázať aj na článok 4 smernice 2011/95, ktorý nestanovuje žiadny rozdiel medzi náležitosťami predloženými na podporu prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu a tými, ktoré boli predložené na podporu následných žiadostí. Na to, aby sa mohli považovať za „nové skutočnosti alebo zistenia“, sa podľa vnútroštátneho súdu ani nevyžaduje preukázanie pravosti dokumentov. Článok 4 ods. 2 smernice 2011/95 podľa neho jednoducho uvádza, že pojem „náležitosti“ sa vzťahuje na „celú dokumentáciu“, ktorú má žiadateľ k dispozícii.

24 Okrem toho ak by sa malo odmietnuť zohľadnenie originálnych dokumentov a ich preskúmanie z vecného hľadiska len z dôvodu, že nemožno preukázať ich pravosť, mohlo by to byť podľa jeho názoru v rozpore s právom na azyl, zákazom vyhostenia alebo vrátenia a právom na účinný prostriedok nápravy, ako sú stanovené v článkoch 18, 19 a 47 Charty.

25 Napokon vnútroštátny súd uvádza, že podľa súčasnej holandskej správnej praxe príslušný orgán pri prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu pri posudzovaní dôveryhodnosti tvrdení žiadateľa na podporu jeho žiadosti o azyl zohľadňuje dokumenty, ktorých pravosť nie je preukázaná. Len v prípade, že sa pochybnosti o pravosti dokumentov objavia v kontexte následnej žiadosti, predstavujú tieto pochybnosti dôvod, pre ktorý uvedený orgán okamžite dospeje k záveru o neexistencii nových skutočností alebo zistení, čo má za následok neprípustnosť takejto žiadosti.

26 Za týchto okolností Rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch (súd v Haagu, zasadajúci v 's-Hertogenboschi) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je v súlade s článkom 40 ods. 2 [smernice 2013/32] v spojení s článkom 4 ods. 2 [smernice 2011/95], ako aj s článkami 47 a 52 [Charty], ak rozhodujúci orgán členského štátu stanoví, že originálne dokumenty nikdy nemôžu predstavovať nové skutočnosti alebo zistenia, pokiaľ pravosť týchto dokumentov nemožno preukázať? Ak to nie je v súlade s uvedenými ustanoveniami, má v tomto prípade význam skutočnosť, že žiadateľ v rámci následnej žiadosti predloží kópie dokumentov alebo dokumenty, ktoré pochádzajú zo zdroja, ktorý nemožno objektívne preskúmať?

2. Má sa článok 40 [smernice 2013/32] v spojení s článkom 4 ods. 2 [smernice 2011/95] vykladať v tom zmysle, že rozhodujúci orgán členského štátu je oprávnený pri skúmaní dokumentov a priznávaní dôkaznej hodnoty dokumentom rozlišovať podľa toho, či sa tieto dokumenty predložia v rámci prvej žiadosti alebo následnej žiadosti? Je členský štát v prípade predloženia dokumentov v rámci následnej žiadosti oprávnený ďalej si neplniť povinnosť spolupráce, ak pravosť týchto dokumentov nemožno určiť?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

27 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 40 ods. 2 smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 2 smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa akýkoľvek dokument predložený žiadateľom o medzinárodnú ochranu na podporu následnej žiadosti automaticky považuje za dokument, ktorý nepredstavuje „novú skutočnosť alebo zistenie“ v zmysle tohto ustanovenia, ak nemožno preukázať pravosť tohto dokumentu alebo ak nemožno objektívne overiť jeho zdroj.

28 Na účely zodpovedania tejto otázky je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva tak z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a pôsobnosť, si v zásade vyžaduje v celej Európskej únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie tohto ustanovenia, ale aj jeho kontext a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou [rozsudky z 25. júna 2020, Ministerio Fiscal (Orgán, ktorému by mohla byť adresovaná žiadosť o medzinárodnú ochranu), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, bod 53 a citovaná judikatúra, ako aj zo 14. januára 2021, The International Protection Appeals Tribunal a i., C-322/19 a C-385/19, EU:C:2021:11, bod 57].

29 V prvom rade je tak potrebné konštatovať, že znenie článku 40 smernice 2013/32 nespresňuje pojem „nové skutočnosti alebo zistenia“, ktorými je možné podoprieť následnú žiadosť.

30 Pokiaľ ide v druhom rade o kontext, do ktorého patrí toto ustanovenie, je potrebné uviesť, že článok 40 smernice 2013/32 tvorí spolu s jej článkami 41 a 42 oddiel IV kapitoly III tejto smernice, nazvanej „Konanie v prvom stupni“. Do tej istej kapitoly patrí aj článok 31 uvedenej smernice, nazvaný „Konanie o posúdení žiadosti“, ktorého odseky 1 a 2 stanovujú, že členské štáty jednak spracujú

žiadosti o medzinárodnú ochranu v konaní o posúdení žiadosti podľa základných zásad a záruk kapitoly II tej istej smernice, a jednak zabezpečia, aby sa konanie o posúdení žiadosti skončilo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté primerané a úplné posúdenie.

31 V zmysle článku 2 písm. q) smernice 2013/32 je pritom následnou žiadosťou žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorá sa vyznačuje tým, že bola podaná po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti.

32 V dôsledku toho keďže následná žiadosť predstavuje ako taká žiadosť o medzinárodnú ochranu, členské štáty podľa článku 31 ods. 1 tejto smernice spracujú takúto žiadosť podľa základných zásad a záruk kapitoly II tej istej smernice.

33 Ak však žiadateľ podá následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu bez predloženia nového dôkazu alebo argumentu, členské štáty môžu, ako to uvádza odôvodnenie 36 smernice 2013/32 a ako vyplýva z jej článku 33 ods. 2, odmietnuť takúto žiadosť ako neprípustnú v súlade so zásadou právnej sily rozhodnutej veci. V takom prípade by totiž bolo neprimerané vyžadovať od týchto štátov, aby vykonali nové konanie o posúdení žiadosti v plnom rozsahu.

34 Článok 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32 tak stanovuje spracovanie následných žiadostí v dvoch etapách. Cieľom prvej fázy predbežnej povahy je overenie prípustnosti týchto žiadostí, zatiaľ čo druhá etapa sa týka vecného posúdenia uvedených žiadostí.

35 Táto prvá etapa sa uskutočňuje tiež vo dvoch fázach, z ktorých každá vedie k overeniu odlišných podmienok prípustnosti stanovených tými istými ustanoveniami.

36 V prvom rade článok 40 ods. 2 smernice 2013/32 uvádza, že na účely prijatia rozhodnutia o prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 33 ods. 2) písm. d) tejto smernice následná žiadosť o medzinárodnú ochranu najprv podlieha predbežnému posúdeniu, či sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či tento žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95.

37 Iba vtedy, ak skutočne existujú nové skutočnosti alebo zistenia vo vzťahu k prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu, sa následne uskutoční posúdenie prípustnosti následnej žiadosti podľa článku 40 ods. 3 tejto smernice, a to s cieľom overiť, či tieto nové skutočnosti a zistenia významne zvyšujú pravdepodobnosť, že uvedený žiadateľ spĺňa podmienky vyžadované na priznanie tohto postavenia.

38 V dôsledku toho hoci na to, aby sa uskutočnilo preskúmanie následnej žiadosti v súlade s článkom 40 ods. 3 uvedenej smernice musia byť splnené obe tieto podmienky prípustnosti, nič to nemení na skutočnosti, že tieto podmienky sú odlišné a nemožno ich zamieňať.

39 V prejednávanej veci sa vnútroštátny súd pýta, či dokument, ktorého pravosť a pravdivosť nemožno vylúčiť, môže predstavovať „novú skutočnosť alebo zistenie“ v zmysle článku 40 ods. 2 smernice 2013/32, hoci nemožno preukázať jeho pravosť ani objektívne overiť jeho zdroj.

40 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že keďže článok 40 ods. 2 smernice 2013/32 nijako nerozlišuje medzi prvou žiadosťou o medzinárodnú ochranu a následnou žiadosťou vzhľadom na povahu skutočností alebo zistení, ktoré môžu preukazovať, že žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95, posúdenie skutočností a okolností, na ktorých sú založené tieto žiadosti, sa musí v oboch prípadoch vykonať v súlade s článkom 4 smernice 2011/95.

41 Tento článok 4 pritom vo svojom odseku 2 definuje príslušné náležitosti, na ktorých je založená žiadosť o medzinárodnú ochranu tak, že pozostávajú z „vyhlásení žiadateľa a celej dokumentácie, ktorá je k dispozícii žiadateľovi, ktoré sa týkajú veku žiadateľa a základných informácií vrátane tých, ktoré sa týkajú príslušných príbuzných, totožnosti, štátnej príslušnosti (štátnych príslušností), krajiny (krajín) a miesta (miest) predchádzajúceho pobytu, predchádzajúcich žiadostí o azyl, cestovných trás, cestovných dokladov a dôvodov pre požadovanie medzinárodnej ochrany“.

42 Ďalej článok 4 ods. 3 písm. b) smernice 2011/95 stanovuje požiadavku posúdenia žiadosti na individuálnom základe so zohľadnením okrem iného príslušnej dokumentácie predloženej žiadateľom, a to bez toho, aby sa vyžadovalo, že tieto doklady musia byť nevyhnutne overené.

43 Napokon v súlade s článkom 4 ods. 5 smernice 2011/95 ak určité aspekty vyhlásení žiadateľa uvedených v žiadosti nie sú podložené listinnými alebo inými dôkazmi, tieto aspekty si nevyžadujú potvrdenie, ak žiadateľ po prvé skutočne vynaložil snahu zdôvodniť svoju žiadosť, po druhé boli predložené príslušné náležitosti, ktoré sú k dispozícii žiadateľovi, a bolo poskytnuté uspokojivé vysvetlenie týkajúce sa akéhokoľvek nedostatku iných príslušných náležitostí, po tretie vyhlásenia žiadateľa sú uznané za logické a prijateľné a nie sú v rozpore s dostupnými osobitnými a všeobecnými informáciami týkajúcimi sa prípadu žiadateľa, a po štvrté žiadateľ požiadal o medzinárodnú ochranu v najskoršom možnom čase alebo žiadateľ preukázal primeraný dôvod, prečo tak neurobil, pričom bola preukázaná všeobecná dôveryhodnosť žiadateľa.

44 Z toho vyplýva, že každý dokument predložený žiadateľom na podporu jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu je potrebné považovať za náležitosť tejto žiadosti, ktorú je potrebné zohľadniť v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2011/95, pričom v dôsledku toho nemožnosť overiť tento dokument alebo neexistencia akéhokoľvek objektívne preskúmateľného zdroja nemôžu samy osebe odôvodniť vylúčenie takého dokumentu z posúdenia, ktoré je rozhodujúci orgán povinný vykonať na základe článku 31 smernice 2013/32.

45 Pokiaľ ide o následnú žiadosť, absencia overenia dokumentu nemôže viesť k okamžitému konštatovaniu neprípustnosti tejto žiadosti bez toho, aby sa pristúpilo k preskúmaniu toho, či tento dokument predstavuje novú skutočnosť alebo okolnosť, a či prípadne významne zvyšuje pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95.

46 Ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 62 svojich návrhov, takýto výklad potvrdzuje aj to, že podľa článku 31 ods. 8 písm. e) smernice 2013/32 ani nepravdivé vyhlásenia neodôvodňujú zamietnutie žiadosti o medzinárodnú ochranu, s výnimkou prípadu, keď sa v ich dôsledku táto žiadosť stáva nedôveryhodnou, čo predpokladá, že ich predtým príslušný orgán považoval za prípustné a preskúmal ich.

47 V treťom rade výklad článku 40 ods. 2 smernice 2013/32 vyplývajúci z kontextu, do ktorého toto ustanovenie patrí, potvrdzujú aj ciele tejto smernice.

48 Z odôvodnení 3, 18 a 25 smernice 2013/32 totiž vyplýva, že jej cieľom je zaviesť spoločný európsky azylový systém, v ktorom by mal mať každý žiadateľ jednak účinný prístup ku konaniu, k možnosti spolupráce a riadnej komunikácii s príslušnými orgánmi, aby mohol predložiť relevantné dôkazy týkajúce sa jeho prípadu, a dostatočné procesné záruky na odôvodnenie svojej žiadosti vo všetkých štádiách konania, a jednak by sa o žiadostiach o medzinárodnú ochranu malo rozhodnúť čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia.

49 Okrem toho, pokiaľ ide o konanie o overení prípustnosti následnej žiadosti, jeho cieľom je, ako vyplýva z odôvodnenia 36 smernice 2013/32, umožniť členským štátom zamietnuť ako neprípustnú každú následnú žiadosť podanú bez akejkoľvek novej skutočnosti alebo zistenia, s cieľom rešpektovať zásadu právnej sily rozhodnutej veci, ktorá sa spája so skorším rozhodnutím.

50 Z toho vyplýva, že posúdenie otázky, či sa následná žiadosť opiera o nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či žiadateľ spĺňa požadované podmienky na to, aby bol uznaný za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95, by sa malo obmedziť na overenie toho, či existujú skutočnosti alebo zistenia na podporu tejto žiadosti, ktoré neboli preskúmané v rámci rozhodnutia prijatého na základe predchádzajúcej žiadosti a na ktorých toto rozhodnutie s právnou silou rozhodnutej veci nemohlo byť založené.

51 Odlišný výklad článku 40 ods. 2 smernice 2013/32, ktorý by znamenal, že rozhodujúci orgán by už v štádiu overenia existencie nových skutočností alebo zistení na podporu následnej žiadosti uskutočňoval posúdenie týchto skutočností a zistení, by okrem toho, že by viedol ku stieraniu rozdielov medzi jednotlivými štádiami konania o posúdení takejto žiadosti, bol aj v rozpore s cieľom smernice 2013/32, ktorým je zabezpečiť čo najrýchlejšie posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

52 Výklad tohto ustanovenia, podľa ktorého by toto ustanovenie stanovovalo, že akýkoľvek dokument predložený na podporu následnej žiadosti môže byť prípustný, len ak ide o overený dokument, by bol v rozpore s cieľom tejto smernice, ktorým je zabezpečiť primerané a úplné posúdenie takejto žiadosti.

53 Preto sa posúdenie rozhodujúceho orgánu týkajúce sa toho, či nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré sa objavili alebo boli predložené žiadateľom, významne zvyšujú pravdepodobnosť, že tento žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95, môže uskutočniť až v rámci druhej fázy preskúmania prípustnosti následnej žiadosti, ako je opísaná v bode 37 tohto rozsudku.

54 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na prvú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 40 ods. 2 smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 2 smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa akýkoľvek dokument predložený žiadateľom o medzinárodnú ochranu na podporu následnej žiadosti automaticky považuje za dokument, ktorý nepredstavuje „novú skutočnosť alebo zistenie“ v zmysle tohto ustanovenia, ak nemožno preukázať pravosť tohto dokumentu alebo ak nemožno objektívne overiť jeho zdroj.

O druhej otázke

55 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 40 smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 1 a 2 smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že jednak posúdenie dôkazov predložených na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu sa môže líšiť v závislosti od toho, či ide o prvú žiadosť alebo o následnú žiadosť, a jednak, že členský štát je oprávnený nespolupracovať so žiadateľom na účely posúdenia príslušných náležitostí jeho následnej žiadosti, ak tento žiadateľ na podporu tejto žiadosti predložil dokumenty, ktorých pravosť nie je možné preukázať.

56 Vnútroštátny súd kladie túto otázku vzhľadom na súčasnú vnútroštátnu správnu prax pripomenutú v bode 25 tohto rozsudku, podľa ktorej príslušný orgán pri prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu pri posudzovaní dôveryhodnosti tvrdení žiadateľa na podporu jeho žiadosti o azyl zohľadňuje dokumenty, ktorých pravosť nie je preukázaná, zatiaľ čo v prípade následnej žiadosti predstavuje neistota v otázke ich pravosti sama osebe dôvod na to, aby tento orgán dospel k záveru o neexistencii nových skutočností alebo zistení, čo má za následok automatickú neprípustnosť takejto žiadosti.

57 S cieľom odpovedať na túto otázku je jednak potrebné uviesť, že z článkov 40 až 42 smernice 2013/32 týkajúcich sa následných žiadostí nijako nevyplýva, že by normotvorca Únie mal v úmysle umožniť členským štátom stanoviť, že posúdenie dôkazov predložených na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu sa môže líšiť v závislosti od toho, či ide o prvú žiadosť alebo o následnú žiadosť.

58 Naopak, ako vyplýva z bodu 40 tohto rozsudku, keďže článok 40 ods. 2 smernice 2013/32 nijako nerozlišuje medzi prvou žiadosťou a následnou žiadosťou vzhľadom na skutočnosti alebo zistenia, ktoré môžu preukazovať, že žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95, posúdenie skutočností a okolností, na ktorých sú založené tieto žiadosti, sa musí v oboch prípadoch vykonať v súlade s článkom 4 smernice 2011/95.

59 Hoci teda okolnosť, že prvá žiadosť už bola predmetom úplného posúdenia, odôvodňuje, aby členské štáty najprv predbežne preskúmali prípustnosť následnej žiadosti osobitne z hľadiska existencie nových skutočností alebo zistení podporujúcich túto žiadosť, ktoré sa týkajú posúdenia, či žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95, uvedená okolnosť naopak nemôže odôvodniť, aby sa neuskutočnilo posúdenie týchto skutočností alebo zistení v rámci tohto predbežného preskúmania v súlade s článkom 10 ods. 3 písm. a) smernice 2013/32, a ako uviedol aj generálny advokát v bodoch 65 a 66 svojich návrhov, s článkom 4 smernice 2011/95.

60 Okrem toho v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2011/95 prináleží dotknutému členskému štátu, aby v spolupráci so žiadateľom posúdil príslušné náležitosti žiadosti o medzinárodnú ochranu.

61 Keďže pritom, ako vyplýva z bodu 44 tohto rozsudku, dokument, aj keď jeho pravosť nemožno preukázať alebo jeho zdroj nemožno overiť objektívne, predstavuje náležitosť predloženú na podporu žiadosti, dotknutý členský štát je podľa toho istého ustanovenia povinný posúdiť tento dokument v spolupráci so žiadateľom.

62 Okrem toho je v tomto kontexte potrebné pripomenúť, že na to, aby predloženie takéhoto dokumentu mohlo viesť k tomu, že sa podľa článku 40 ods. 3 smernice 2013/32 uskutoční ďalšie vecné posúdenie podľa kapitoly II, nie je nevyhnutné, aby bol členský štát presvedčený, že tento nový dokument dostatočne podporuje následnú žiadosť, ale stačí, aby uvedený dokument významne zvyšoval pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95.

63 Vzhľadom na vyššie uvedené je na druhú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 40 smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 1 a 2 smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že jednak posúdenie dôkazov predložených na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu sa nemôže líšiť v závislosti od toho, či ide o prvú žiadosť alebo o následnú žiadosť, a jednak členský štát je povinný spolupracovať so žiadateľom na účely posúdenia príslušných náležitostí jeho následnej žiadosti, ak tento žiadateľ na podporu tejto žiadosti predložil dokumenty, ktorých pravosť nie je možné preukázať.

O trovách

64 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Článok 40 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany v spojení s článkom 4 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa akýkoľvek dokument**

predložený žiadateľom o medzinárodnú ochranu na podporu následnej žiadosti automaticky považuje za dokument, ktorý nepredstavuje „novú skutočnosť alebo zistenie“ v zmysle tohto ustanovenia, ak nemožno preukázať pravosť tohto dokumentu alebo ak nemožno objektívne overiť jeho zdroj.

2. **Článok 40 smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 1 a 2 smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že jednak posúdenie dôkazov predložených na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu sa nemôže líšiť v závislosti od toho, či ide o prvú žiadosť alebo o následnú žiadosť, a jednak členský štát je povinný spolupracovať so žiadateľom na účely posúdenia príslušných náležitostí jeho následnej žiadosti, ak tento žiadateľ na podporu tejto žiadosti predložil dokumenty, ktorých pravosť nie je možné preukázať.**

Podpisy